

Nionde roten, tomt 5

Kvarteret Strykjärnet

Tjugonde roten 1637–57

Spannmålgatans södra sida

Elfte roten 1657–70

Sven Olufs son (Smålänning) R20

(kallas ej smålänning 1652–55) 1648–55: 2 mtl, 1656–57v

*****XI*****

Arfwe Simonsson besökare 1668–70

Per Carduansberedare 1663: ½, 1665: 2

Jon Larsson och sonen Böker 1656, 1657, 1658, 1659–60: ½, Jon Larsson och hans måg: 1663: 1½, 1665: 4

Henning Jonsson stadstimmerman R20 9.5

1655: 2 mtl, 1656–57v (XI), 1666–81, M1676: 1 tomt

Tiden efter kontributionslängdernas slut 1657 slapp han möjligen skatten i egenskap av anställd i stadens tjänst och kom därför inte med i längderna. Han stod i tomtöreslängderna 1696–1700 (ibm 1696 *Anders Persson ringkarl*) men hade då sålt gården till grannen i öster

Olof Bengtsson stadstjänare

(uppbud 12.2.1694). 1705 svarade Olof Bengtsson stadstjänare för tomtöret även för denna gård, som 1715 värderades 240 d smt.

Som tack för den sonliga omvårdnad, som *Bengt Olofsson Borggren* visat sina föräldrar Olof Bengtsson och hans avlidna maka gav fadern den 28.2.1712 (AIIbb:2) honom tillstånd att omedelbart få begynna bygga sådana hus, som han kunde och förmådde på Olof Bengtssons halva bebyggda tomt på Spannmålgatan näst intill faderns andra gård på östra sidan och Bengt Bökers gård på västra sidan ut åt gatan. Han fick tomten i gåva och syskonen skulle inte få göra anspråk på den. Bengt Olofsson Borggren hade tidigare tjänat lagman Cederhielm men var 1710 faderns efterträdare som stadstjänare.

I en klagoskrift exhiberad 15.6.1714 (EIIa:26) berättade Bengt Borggren, att hans käre fader i 4 1/2 år fått halva lönen av honom efter magistratens order. Därigenom hade Bengt Borggren och hans fattiga hustru kunde ha ”skiuhl” hade han måst skuldsätta sig. Årligen måste han ge 3 d smt för tomten och ränta på skulden 200 d smt. Dessutom var han i kosthåll hos sin svåger stadstimmerman Nils Olufsson Wättla. Fadern protesterade och hänvisade till rådhusrättens utslag 29.9.1709 och sin 40-åriga tjänst.

Utom Bengt Borggren och hans hustru *Catarina Olsdotter* bodde 1717 i hans gård *Olof Nilsson klädemakare* och hans hustru *Karin Jönsdotter* (kallade fattige), *hantlangaren Jonas Furberg* med hustru *Anna Andersdotter* samt *soldathustrun Ingjel Andersdotter*. *Carin Olsdotter* var kusin till Olof Tollessons hustru Berg II:1–2, 342).

Den 3.7.1718 sålde Bengt Borggren till *stadstrumslagare Olof Bergman* sitt halva hus och bak-tomt beläget på Spannmålgatan mellan hans svåger Nils Olofsson Wättla å östra och Bengt Nilsson Böcker å västra sidan för 160 d smt. Bengt Borggrens syster och svåger eftergav sin börd-rätt.

Vid arvdelningen efter *Catarina Olofsdotter* den 1.9.1720 värderades Bengt Borggrens gård till 350 d smt. Han gifte sedan om sig med *Ingrid Persdotter*. *Carl Öjarsson båtedräng* nämnes detta år som bosatt på den andra halvan av gården men Olof Bergman svarar för tomtöret 1725 och hans hustru 1730–37.

Bengt Borggren pantade 28.10.1738 till *Andreas Bernstens förmyndare överskäraren mästare Jo-nas Biörckman* och *skräddare mästare Sven Lingvall* för lån av 100 d smt hus och gård på Spannmålgatan mellan Nils Wättlas änka å östra och trädgårdsmästare Grönboms änka å västra sidan. Han avled 27.3.1741.

Nils Ahlgren

först kallad enrollerad båtsman, sedan enrollerad skeppare, betalade tomtöret för hela 9.5 1745–60. Vid bouppteckning efter hans hustru *Catharina Bengtsdotter* (Borggren?) den 25.1.1751 sa-des sjömannen Nils Ahlgren äga hus på Spannmålgatan mellan trädgårdsmästare Rasmus Grön-boms änka i väster och timmerman Wättlas hus i öster, 524 d smt, Behållningen i boet var 367: 29.

Änkan Catarina Apelträ

hade 1765 avlöst Nils Ahlgren i tomtöreslängden. Det är väl en felskrivning för Stina (Christina) Apelträ, som enligt EIIb:97 den 21.5.1760 hade köpt hus på Spannmålgatan för 310 d smt och av hustru *Maria Andersdotter*, som hon nu bebodde och som dennas son *Lars Österborg* ville återbörda. Hon ville inte godvilligt återta bördeskillingen varför *Lars Österborg* ville ha henne kallad inför rätta. *Maria Andersdotter* bör vara änkan efter bryggaren *Olof Larsson Östborg*, död 1739 (se 10. 17–18). *Maria Andersdotter* kan ha kommit över gården som kreditor eller möjligen som omgift och änka efter Nils Ahlgren.

Christina Apelträ begärde 27.6.1766 ersättning för liden skada vid branden 9.2.1766. För brand-sprutornas uppställning hade hon förlorat en brädbod med tak, värderad till 61 d smt. I nio år hade hon suttit änka med tre omyndiga barn (EIIb:116). Avlidne konstapeln *Apelträds* och hans avlidna änka *Christins* gård på Spannmålgatan såldes 1769 till

fabrikören Christopher Reimers

som skrives för gården 1770–74. I en handling daterad 10.1.1754 (EIIb:76) hävdade *Christopher Reimers*, att han var befriad från inkvarteringsplikt, då han sorterade under Hall- och Manufaktorierna och betalade hushyra. *Johan Theod. Östman* intygade 9.12.1769 (EIIb:138) att *fabrikören Christopher Reimers* i några dagar klagat över ”håll och stygn” och att sjukdomen ännu kontinue-rade, vilket intyg *Christopher Reimers* inlämnade på grund av herr *Jungmarkers* mot *Reimers* ingivna dokument. *Assmund Ådahl* hade enligt EIIb:142 (5.8.1770) förordnats den 9.3.1768 att bevaka *Christopher Reimers* båda omyndiga styvdöttrar *Anna Caisa* och *Greta Frisks* rätt vid

Christopher Reimers konkurstvist. Nu var Anna Caisa Frisk (född 1739) sedan 1769 gift med assistenten i Ost. Ind. Komp. Herr Georg Wilhelm Printz, som borde bli förmyndare för Greta Frisk (Kanske den Margareta Frisk, som 26.7.1772 gifte sig med krokmakare Johan Fredrik Klerck.) Uppgiften om styvdöttrarna tyder på att Christoffer Reimers var gift med *Helena Ebbesdotter Knape*, född 1709, änka efter *vice pastor Sven Frisk* (1705–1747).

Sjötullsvaktmästare Petter Westerberg

är åren 1775–83 innehavare av gården 9.5. Han avled barnlös 16.11.1808 och efterlämnade då utom änkan *Brita Maria Lund* en liten tomt 10.64, öde efter 1793 års brand på Kvarnberget, I anseende till dess läge upptogs den icke till något värde.

Westerberg kallas jaktlöjtnant, när han i mars 1784 sålde ”hus och gård på Spannmålgatan bestående av fem små rum” för 2 200 d smt till

hustimmermannen Erik Ekström.

När Ekström miste sin första hustru *Maria Jonsdotter junior*, död barnlös 22.5.1782 (dotter till bonden Jonas Jonsson i Ravelstorp på andra sidan Lidköping och hans hustru Maria Jonsdotter senior) ägde han en liten stuga, kök och källare, som makarna köpt 1777 i bakgården av den gård timmerman Warnström ägde på Kyrkogatan vid vallen.

Denna gård 9.5 upptages i bouppteckningen efter Erik Ekströms andra hustru *Maria Ferngren* (död 11.10.1784, dotter till änkan Maria Mårtensdotter i Filipstad).

I gården 9.5 bodde 1785 också *snickaren Olof Östberg*. År 1790 delar Ekström gården med *drängen Börge Jeansson*, som har kvar sin halva, nu kallad ödetomt 1800 medan *arbetskarlen Peter Ekberg* övertagit den andra halvan av ödetomten. Före 1807 har halvorna inköpts av *arbetskarlen Pehr Jonsson*.

Senare uppbud av 9.5

sergeant Carl Bohle	21.8.1837
stadstj G A Humble	28.8.1837
handelsbokhållare J R Bohle	21.6.1847
änkan Sara M Hermansson	11.11.1850
löjtnant Karl Bohle	13.12.1852